

Torsdag, den 26. november 2009

FAO's verdenstopmøde om fødevarerikkerhed - udryddelse af sult i verden

P7_TA(2009)0102

Europa-Parlamentets beslutning af 26. november 2009 om FAO-topmødet og fødevarerikkerhed

(2010/C 285 E/11)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til EF-traktatens artikel 33,
 - der henviser til sine beslutninger af 25. oktober 2007 om de stigende foder- og fødevarerpriser ⁽¹⁾, og af 22. maj 2008 om de stigende fødevarerpriser i EU og udviklingslandene ⁽²⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 29. november 2007 om fremme af landbruget i Afrika – Forslag til et samarbejde om udvikling af landbrug og fødevarerikkerhed i Afrika ⁽³⁾,
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1337/2008 af 16. december 2008 om etablering af en facilitet med henblik på hurtig reaktion på de kraftigt stigende fødevarerpriser i udviklingslandene ⁽⁴⁾,
 - der henviser til sin beslutning af 13. januar 2009 om den fælles landbrugspolitik og global fødevarerikkerhed ⁽⁵⁾,
 - der henviser til rapporten om landbrugsprognoser 2008-2017, som Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisationen (FAO) og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) har offentliggjort,
 - der henviser til anbefalingerne fra FN's Landbrugspanel – IAASTD,
 - der henviser til resultatet af sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik,
 - der henviser til Pariserklæringen om bistandseffektivitet,
 - der henviser til konklusionerne og erklæringen fra FAO's verdenstopmøde om fødevarerikkerhed i Rom den 16.-18. november 2009,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 110, stk. 4,
- A. der henviser til, at EU er den største donor af udviklings- og humanitær bistand på verdensplan, men at landbrugets andel af den officielle udviklingsbistand (ODA), der ydes på internationalt plan, og navnlig fra EU, er faldet konstant siden 1980'erne fra 17 % i 1980 til 3,8 % i 2006, og til, at det på et tidspunkt, hvor naturressourcerne er under pres, forventes, at den globale efterspørgsel efter fødevarer vil blive fordoblet i perioden frem til 2050, og at den globale fødevarerproduktion derfor må forøges,

⁽¹⁾ EUT C 263 E af 16.10.2008, s. 621.

⁽²⁾ Vedtagne tekster, P6_TA(2008)0229.

⁽³⁾ EUT C 297 E af 20.11.2008, s. 201.

⁽⁴⁾ EUT L 354 af 31.12.2008, s. 62.

⁽⁵⁾ Vedtagne tekster, P6_TA(2009)0006.

Torsdag, den 26. november 2009

- B. der henviser til, at sluterklæringen fra Verdensfødevaretopmødet i 2009 hverken i tilstrækkeligt omfang analyserer grundene til den fejlslagne udryddelse af sult, eller stiller konkrete forslag til, hvorledes kampen mod sult kunne intensiveres, og til, at det ifølge FAO er tilstrækkeligt at investere 30 mia. EUR pr. år for at garantere fødevarerens sikkerhed for en verdensbefolkning, der vil runde 9 milliarder i 2050,
- C. der henviser til, at EU fortsat er en førende fødevareproducent, og til, at EU også er storimportør af landbrugsprodukter, fordi EU langt fra er selvforsynende med en lang række landbrugsråvarer, og til, at prisstigningerne på dyrefoder øger produktionsomkostningerne, hvilket risikerer at medføre et fald i produktionen af husdyrprodukter,
- D. der henviser til, at voldsomme udsving i råvarepriserne fremover kan blive et mere udbredt og tilbagevendende fænomen på verdensmarkedet, og at højere fødevarepriser ikke automatisk fører til øgede landbrugsindtægter, hvilket hovedsageligt skyldes den hurtige stigning i landbrugenes produktionsomkostninger, men også den stadig større divergens mellem producent- og forbrugerpriserne,
- E. der henviser til, at verdens fødevarerlagre er faldet til et foruroligende lavt niveau fra et lager på ét års fødevarerforsyning efter Anden Verdenskrig til et lager på knap 57 dage i 2007 og blot 40 dage i 2008,
- F. der henviser til, at tømte fødevarerlagre, selv i EU, har en negativ indvirkning på fødevarerhjælpsprogrammet, som på nuværende tidspunkt har færre fødevarer at uddele, og til, at dette problem og den globale fødevarerpriskrise har den direkte og alvorlige konsekvens, at antallet af sultende i verden ifølge FAO stiger til 1 mia. i 2009, hvilket betyder, at én ud af seks personer på nuværende tidspunkt er underernæret og lider af kronisk sult,
- G. der henviser til, at mere end 40 mio. mennesker dør af sult hvert år, herunder et barn hvert minut, og at denne udvikling har givet anledning til optøjer og uroligheder verden over, hvilket har ført til en yderligere destabilisering af lande og regioner i verden, samt til, at repræsentanter for 185 lande på Verdensfødevaretopmødet i 1996 forpligtede sig til at halvere antallet af sultne inden 2015, samt at landmænd på familiebrug, hyrder og landarbejdere udgør mere end halvdelen af verdensbefolkningen, og at disse er de primære ofre for sult,
- H. der henviser til, at klimaændringen har alvorlige konsekvenser for landbruget, f.eks. forringet udbytte, fordi vandmangel har ramt den lokale landbrugsaktivitet i de fattigste lande,
- I. der henviser til, at landbruget skaber beskæftigelse og er eksistensgrundlag for over 70 % af arbejdsstyrken i udviklingslandene generelt og over 80 % i mange afrikanske lande, og at politikkerne for landdistriktsudvikling derfor er af afgørende betydning for en effektiv løsning af problemerne med fattigdom og sult, samt at Verdensbanken vurderer, at vækst i landbrugssektoren er dobbelt så effektiv til at mindske fattigdom som vækst i andre sektorer,
- J. der henviser til, at EU yder mere end 50 % af al udviklingsbistand på verdensplan inklusive medlemsstaternes bidrag, og at dette bekræftes af det aktuelle bidrag gennem fællesskabsinstrumenter (ca. 1 800 000 000 EUR: 1 mia. EUR gennem den nye facilitet med henblik på hurtig reaktion på de kraftigt stigende fødevarepriser i udviklingslandene og resten gennem eksisterende udviklingsinstrumenter og instrumenter til humanitær bistand,
- K. der henviser til, at en stigende andel af ryddede arealer og landbrugsressourcer anvendes til produktion af foder, kød og biomasse til landbrugsethanol, hvilket i væsentlig grad har bidraget til den globale spekulation i landbrugsvarer,

Torsdag, den 26. november 2009

1. understreger, at antallet af mennesker på verdensplan der lider af sult og fattigdom, overstiger 1 milliard, hvilket i en uacceptabel grad er ødelæggende for tilværelsen for en sjettedel af verdens befolkning; bemærker, at virkningerne af den langvarige underinvestering i fødevarer sikkerhed, landbrug og udvikling af landdistrikter i den seneste tid er blevet forværret yderligere af flere faktorer, herunder fødevarer krisen og den finansielle og økonomiske krise, og at det til trods for store fremskridt samlet set ikke er lykkedes at gennemføre millenniumudviklingsmålene; konstaterer, at der i fællesskab skal tages skridt til at vende denne tendens i retning af en progressiv opfyldelse af retten til tilstrækkelig mad inden for rammerne af den nationale fødevarer sikkerhed;
2. understreger, at enhver har ret til adgang til tilstrækkelige, sikre og ernæringsrige fødevarer; ønsker en verden uden sult og påpeger, at en ægte kamp mod sult kræver, at der indføres omfattende politikker, der fremmer bæredygtigt landbrug og bæredygtige fødevarer produktionssystemer, for at fremme udviklingslandenes kapacitet til at brødføde deres befolkninger; opfordrer landene til at gennemføre de frivillige retningslinjer til støtte for gradvis virkeliggørelse af retten til tilstrækkelig ernæring som led i en national fødevarer sikkerhed, og støtter en praktisk gennemførelse af retningslinjerne baseret på principperne om deltagelse, gennemsigtighed og ansvarlighed; glæder sig over de principielle løfter, der blev afgivet på topmødet i Rom, men er ikke desto mindre skuffet over manglen på finansielle løfter og den ringe deltagelse af højtstående repræsentanter fra G8-landene; opfordrer i denne sammenhæng alle medlemsstater til at lægge større vægt på deres forpligtelser i forbindelse med millenniumudviklingsmål nr. 1 (om at halvere sulten inden 2015) og tilslutte sig et verdensomspændende mål om at udrydde sult og underernæring inden 2025 eller så hurtigt som muligt;
3. fremhæver betydningen af den fælles landbrugspolitik som midlet til at sikre fødevarer produktionen i EU; mener, at den fælles landbrugspolitik har bevirket, at EU-borgerne har nydt godt af en sikker fødevarer forsyning siden politikken indførelse i 1962, og derudover har bidraget til at beskytte og styrke landdistrikterne og EU's standarder for fødevarer produktion, der er de højeste i verden; understreger nødvendigheden af, at Fællesskabets landbrug fortsætter med at spille denne rolle i fremtiden;
4. understreger, at priserne på landbrugsvarer har varieret voldsomt, og at priserne fra midten af 2007 til midten af 2008 er steget drastisk og er blevet efterfulgt af en markant stigning i forbrugerpriserne; bemærker, at denne drastiske stigning i råvarepriserne hurtigt blev efterfulgt af et markant fald i råvarepriserne til et uholdbart niveau; er stadigvæk bekymret for, at fødevarer priserne igen kan stige kraftigt i takt med den globale økonomis genopretning, fordi mange af de strukturelle problemer endnu ikke er blevet løst, herunder manglende investeringer og stor efterspørgsel i visse regioner;
5. bemærker med bekymring de stigende omkostninger til landbrugets rå- og hjælpestoffer (f.eks. pristigninger på gødning og såsæd), der har udmøntet sig i omkostningsstigninger, som ikke alle landbrugere (navnlig i husdyrsektoren) har fået lige stor kompensation for, og som i høj grad har undergravet enhver potentiel indkomstforøgelse som følge af de højere råvare- og fødevarer priser, hvilket igen underminerer motivationen til at øge en bæredygtig landbrugsproduktion; er bekymret for, at de kraftige stigninger i priserne på rå- og hjælpestoffer vil resultere i mindre anvendelse og dermed potentielt faldende produktion, hvilket vil forværre fødevarer krisen i Europa og på verdensplan;
6. minder om, at prisudsvingene i de seneste år – både stigninger og fald – har gjort det særlig svært at garantere fødevarer sikkerheden; understreger, at såfremt landbrugerne ikke opnår rimelige priser for deres produkter, standser de produktionen; understreger igen, at EU's landbrug står for mellem 17 % og 30 % af verdens hvedeproduktion, verdens mælkeproduktion og verdens oksekødsproduktion; understreger, at oprettholdelsen af rentable landbrug i EU er af altafgørende betydning for fødevarer forsyningen i EU og på verdensplan i de kommende år;
7. henleder opmærksomheden på, at de seneste prisstigninger på landbrugsråvarer også har baggrund i mere langsigtede strukturelle faktorer, herunder en støt stigende global efterspørgsel og konstant faldende investeringer i produktionslandbrug; bemærker, at det blandt disse faktorer navnlig er stigningen i energi-priserne, herunder især oliepriserne, der har indvirket på verdens landbrugsproduktion (på grund af øgede produktions- og distributionsomkostninger), og på forekomsten af fødevarer kriser i de fattige lande (på grund af fødevarer transportomkostningerne i disse lande);

Torsdag, den 26. november 2009

8. bemærker, at landbrugsproduktionen for at kunne mætte en verdensbefolkning, der forventes at runde 9 milliarder i 2050, inden da skal stige med 70 %; gør opmærksom på, at over 860 millioner mennesker på verdensplan lider under kronisk sult; bemærker, at Verdensbanken forudsiger, at de stigende fødevarerpriser kan tvinge yderligere 130-155 mio. mennesker ud i endnu dybere fattigdom end i 2008;

9. mener, at den fælles landbrugspolitik fortsat bør være hjørnестenen i EU's fødevarerikkerhedspolitik, og at den yderligere bør tilpasses for at imødegå problemerne vedrørende fødevarerikkerhed på EU-plan og verdensplan; advarer mod en afvikling af markedsstøtteordninger og nedskæringer i støttebetalinger til landbrugerne på baggrund af de voldsomt svingende varepriser og dermed landbrugsindkomster;

10. understreger betydningen af internationalt samarbejde og solidaritet og nødvendigheden af at afstå fra ensidige foranstaltninger, der ikke er i overensstemmelse med folkeretten og FN's charter, og som bringer fødevarerikkerheden i fare; kræver afbalancerede handelsaftaler, idet disse er en essentiel bestanddel af indsatsen for den globale fødevarerikkerhed;

11. henstiller til Kommissionen og medlemsstaterne at inkludere rimelige finansieringsmekanismer og en byrdefordeling inden for klimatilpasning i de kommende forhandlinger i København med særlig vægt på støtte til klimavenlige landbrugsmetoder som konsekvente værktøjer i kampen mod sult, træffe koordinerede foranstaltninger mod yderligere forringelse af jordbundens fertilitet og biodiversitet, der er afgørende elementer i fødevarerproduktionssystemerne, øge den samlede effektivitet og mindske spild i de globale fødevarerikæder og forbedre den lokale markedsadgang;

12. anerkender FAO's synspunkt om, at de stigende fødevarerpriser især rammer lande, der er nettoimportører af fødevarer, og som for en stor dels vedkommende hører til verdens mindst udviklede lande; understreger igen, at fattigdom og afhængighed af fødevarerimport er blandt hovedårsagerne til fødevarerikkerheden; er opmærksom på, at kun en lille andel af verdens fødevarerproduktion faktisk handles på det internationale marked, og at den i stigende grad kommer fra et lille antal eksportlande;

13. er foruroliget over den aktuelle globale finanskriser, der kan resultere i, at der bliver mindre støtte til rådighed for landbruget; opfordrer Kommissionen til at analysere konsekvenserne af finanskrisen for landbrugssektoren og overveje forslag, der kan sikre sektorens stabilitet, også hvad angår adgangen til lån og lånegarantier; påpeger, at denne fødevarerkrise er tæt forbundet med den finansielle krise, hvor de likviditetsindsprøjtninger, som centralbankerne har foretaget for at undgå konkurser, kan have medført øget spekulation i råvarer; opfordrer IMF og Forum for Finansiell Stabilitet til at vurdere denne »bivirkning« og tage hensyn hertil, når der fremsættes forslag om globale løsningsmodeller;

14. mener, at den fælles landbrugspolitik fortsat bør være et vigtigt element i EU's fødevarerikkerhedspolitik nu og efter 2013, og at den bør spille en væsentlig rolle i udviklingspolitikken, især med hensyn til den eksterne fødevarerikkerhedspolitik; mener, at velfungerende økosystemer, frugtbar jord, stabile vandressourcer og en diversificeret landdistriktsøkonomi er afgørende for fødevarerikkerheden på lang sigt; mener, at den fælles landbrugspolitik, ud over at sikre EU's fødevarerproduktion, kan bidrage til at imødekomme den øgede globale efterspørgsel på fødevarer uden at forvride markederne; kræver foranstaltninger, der kan stabilisere lokale og regionale landbrugssystemer, der er baseret på bæredygtige landbrugsmetoder, og tilvejebringe strategiske fødevarereserver;

15. mener, at finansieringsfaciliteten med henblik på en hurtig reaktion på de kraftigt stigende fødevarerpriser i udviklingslandene er et nødvendigt første skridt i håndteringen af de umiddelbare behov hos dem, der rammes hårdest af fødevarerikrisen; mener, at Kommissionen bør føre kontrol med, hvordan midlerne anvendes, og sikre, at de altid sættes ind dér, hvor behovet er størst, og at der bør foretages regelmæssig rapportering til Parlamentet;

Torsdag, den 26. november 2009

16. anmoder Kommissionen om at styrke sine nuværende programmer til sikring af fødevarer sikkerheden i Europa og verden; opfordrer til styrkelse af det tematiske program for fødevarer sikkerhed (2007-2010), der i øjeblikket har fået tildelt 925 mio. EUR for hele programperioden; opfordrer Kommissionen til at gennemføre en fuldstændig konsekvensevurdering af EU's politikker og programmer inden for landbrug, udvikling og handel for at etablere en konsekvent bæredygtig politisk tilgang til global fødevarer sikkerhed;
17. bekræfter, at det er de enkelte landes ansvar at garantere fødevarer sikkerhed, og at planer om at løse udfordringerne i forbindelse med fødevarer sikkerhed bør formuleres, koordineres, vedgås og styres på nationalt plan på grundlag af høringer af alle de relevante aktører; understreger, at fødevarer sikkerhed bør have høj prioritet, og at dennes betydning bør fremgå af de nationale programmer og budgetter; understreger, at god regeringsførelse bør spille en væsentlig rolle, og at der skal tages hånd om korruption på nationalt plan; mener, at kampen mod sult skal være baseret på anerkendelse af retten til fødevarer suverænitet, defineret ved et lands eller en regions mulighed for på demokratisk vis at gennemføre sin egen landbrugs- og fødevarer prispolitik, prioriteter og strategier;
18. mener, at den aktuelle forskning i bæredygtige landbrugsproduktionssystemer er af afgørende betydning; understreger den rolle, som offentligt finansierede forskningsprogrammer, EU's teknologiplatform for økologisk landbrugsforskning og det syvende rammeprogram for teknologisk forskning og udvikling spiller; kræver om nødvendigt programmer for teknologioverførsel til udviklingslandene; opfordrer FAO's medlemsregeringer til at følge henstillingerne fra IAASTD for at ændre top-down teknologioverførselsprincipper og erstatte dem med bottom-up, inkluderende landbrugerorienterede innovationsprincipper;
19. mener, at en af de alvorlige hindringer for en større landbrugsproduktion i udviklingslandene er de mindre landbrugeres manglende adgang til lån eller mikrokreditter til investeringer i såsæd, gødningsstoffer og vandingssystemer; understreger desuden problemet med lånegarantier, der for det meste ikke er tilgængelige; opfordrer Den Europæiske Investeringsbank til at undersøge, hvordan den kan tilvejebringe programmer for lokale fødevarerproducenter i udviklingslandene med lånegarantier, så de kan få adgang til lån og mikrokreditter;
20. vedtager at nedsætte en permanent arbejdsgruppe på højt plan vedrørende EU's bidrag til global fødevarer sikkerhed for at udarbejde fælles aktionspunkter omkring de store udfordringer som fastlagt af Kommissionen for bæredygtigt landbrug, fiskeri og udvikling af landdistrikter;
21. bemærker, at den globale fødevarer krise udgør en af de største trusler mod fred og sikkerhed i verden; glæder sig i den forbindelse over Kommissionens seneste bestræbelser på at undersøge metoder til at håndtere det globale problem vedrørende fødevarer sikkerhed; opfordrer medlemsstaterne til at støtte sådanne initiativer på nationalt og lokalt plan;
22. understreger, at udenlandske investorers opkøb af landbrugsjord, navnlig i Afrika, ikke må få negative følger for den lokale fødevarer sikkerhed eller medføre en ikke-bæredygtig udnyttelse af arealerne; understreger, at det også kan have positive konsekvenser, at jordarealer udnyttes produktivt; henstiller til FAO og medlemsstaterne at arbejde for fælles regler og lovgivningsinitiativer, der anerkender den indenlandske befolknings ret til kontrol med landbrugsjorden og andre naturrigdomme, der er af afgørende betydning for deres fødevarer sikkerhed;
23. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.
-